

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені В.Г. КОРОЛЕНКА

Кафедра музики і співів

ДОДАТКОВИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

(фортепіано)

Програма
до навчального плану зі спеціальності 7.010104, 7.020411-
"Початкове навчання і музичне виховання"

Полтава–2002

Додатковий музичний інструмент: Програма до навчального плану зі спеціальності 7.010104,7.020411-"Початкове навчання і музичне виховання" / Укл. Н.М. Макуха. - Полтава: Видання Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка, 2002.- 28с.

Рецензенти: кандидат мистецтвознавства, доцент, докторант кафедри історії зарубіжної музики Національної музичної академії ім. П.І. Чайковського Л.А. Гнатюк;
кандидат педагогічних наук, доцент Н.В Сулаєва.

Затверджено вченою радою Полтавського державного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка

Протокол № _____ від 30.05.2002 року.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Виховання високоосвіченої творчої особистості-одне з пріоритетних завдань реформування освіти в нашій країні. Нові соціально-культурні умови, динаміка суспільних процесів збільшують можливості професійного самоствердження індивіда і вимагають підвищення творчого потенціалу кожного спеціаліста, особливо в педагогічній галузі.

В умовах розбудови української державності зростає зацікавленість проблемами відродження національної культури, актуалізується потреба прилучення молоді до її духовних скарбів. Тому одним із головних завдань освіти в Україні є органічне поєднання її з національною історією та традиціями, збереження та збагачення культури українського народу, про що наголошується в Державній національній програмі "Освіта" ("Україна XXI ст.").

Проблеми відродження національної культури, становлення національної свідомості, збереження духовності українського народу пов'язана із вихованням особистості вчителя. Він повинен досягнути високого рівня соціальної і моральної свідомості, набути професійної компетентності, а також постійно розвивати свій творчий і духовний потенціал й уміти реалізовувати його у власній педагогічній діяльності.

Курс "Додатковий музичний інструмент" (фортепіано) є вагомим складовою частиною професійної підготовки майбутнього вчителя музики. У процесі засвоєння курсу передбачено ознайомлення з найкращими музичними творами світової (зарубіжної та української) культури різних епох та стильових напрямків.

З метою активізації національного виховання особливу увагу слід приділяти українському музичному фольклору і творчій спадщині українських композиторів минулого і сучасності, впроваджуючи ці твори у навчальний процес на заняттях із зазначеної дисципліни.

Програма курсу зорієнтована на студентів психолого - педагогічного факультету зі спеціальності № 7.010104, 7.020411- "Початкове навчання і музичне виховання" .

Згідно з навчальним планом обсяг курсу складає **64 години**. "Додатковий музичний інструмент" вивчається з шостого по дев'ятий семестри. Індивідуальні заняття передбачені по 1 годині на тиждень з VI по VIII семестри, та по 2 години на тиждень у IX семестрі.

З даного курсу викладач складає індивідуальний робочий план для кожного студента з урахуванням його загальномузичної й суто піаністичної підготовки. Програмою передбачено музичні твори різної складності.

Вивчення курсу "Додатковий музичний інструмент" (фортепіано) тісно пов'язано з усіма дисциплінами музичного циклу, що вивчаються у педагогічному вищому закладі.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ КУРСУ.

1. Оволодіння музично-виконавськими навичками гри на фортепіано, необхідними викладачам для роботи у загальноосвітній школі.
2. Підвищення рівня художнього та музично-естетичного розвитку студентів через ознайомлення з найкращими зразками зарубіжного і національного фортепіанного мистецтва.
3. Вивчення музичних творів шкільного репертуару.
4. Вивчення та накопичення музичного (пісенного) матеріалу шкільної програми для практичної роботи на уроках музики та позакласної роботи.

Основні види діяльності на заняттях з "Додаткового музичного інструменту":

1. Виконання музичних творів.
2. Музично-теоретичний аналіз виконуваних творів.
3. Читання з аркуша.
4. Акомпанування сольному співу, хоріві.
5. Підбір акомпанементу та мелодії.
6. Транспонування.
7. Гра в ансамблі.

У результаті вивчення курсу "Додатковий музичний інструмент" - студент повинен знати:

- стильові особливості творчості композитора;
- специфіку читання з аркуша сольних та ансамблевих творів ;
- особливості акомпанування солістові , хоровому та інструментальному колективам, а також власному співу;
- різні типи фактури та закономірності їх гармонічного розвитку;
- особливості гри в ансамблі.

**Студент повинен оволодіти такими практичними
уміннями та навичками:**

1. Гра на фортепіано, що сприятиме розширенню професійних навичок.
2. Виконання творів різних за стилем, формою і жанром.
3. Самостійна робота над музичними творами.
4. Переклад для фортепіано творів баянної фактури.
5. Підбирання на слух та гармонізація одноголосно викладених мелодій.
6. Імпровізація у певному стилі.

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ ТА ОБЛІК УСПІШНОСТІ .

Навчальним планом передбачено такі форми підсумкового контролю знань та навичок, набутих у процесі вивчення курсу "Додатковий музичний інструмент": наприкінці VII та VIII семестрів-контрольні уроки, IX - залік.

У кінці кожного семестру викладач виставляє підсумкові оцінки успішності на підставі поточних. Викладач здійснює підсумковий контроль згідно з індивідуальними планами студентів та на свій розсуд обирає форми проведення контролю.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ:

VI СЕМЕСТР (15 годин)

СТУДЕНТ ВИВЧАЄ:

1. Прийоми виконання штрихів (легато, нон - легато, стакато),динамічних відтінків, знайомитися з аплікатурними принципами виконання різних технічних форм.
1. Вправи на формування піаністичних навичок, гами мажорного та мінорного ладу за принципом аплікатурної подібності обсягом до двох октав кожною рукою окремо. Арпеджіо. Акорди.
2. Легкі музичні твори шляхом читання з аркуша (8-10 творів).
3. Фортепіанні твори різних жанрів полегшеної фактури.
4. Гру в ансамблі з викладачем (1-2 ансамблі)
5. Дитячі пісні та виконує їх за власним супроводом (2-3 пісні).
6. Етюди (1-2) та фортепіанних твори полегшеної фактури (4-5 творів).
7. Підбір мелодії по слуху (1-2 мелодії).

На контрольному занятті в кінці семестру студент виконує вивчені твори (полегшеної фактури), демонструє навички читання з аркуша, мелодій пісень зі шкільного репертуару.

РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК ДЛЯ VI СЕМЕСТРУ:

ЕТЮДИ таких авторів.

А. Аран, Ж. Артман, Б. Атюреєва, Б. Барток, Г. Бернс, У. Беркович, А. Бихль, О. Гедіке, О. Гнесіної, О. Гольденвезер, К. Гурлітт, О. Іванов, М. Кирилов, А. Комаров, М. Кувшинников, Ф. Лекутте, С. Майкапар, О. Ніколаєв, А. Самонов, А. Срауер, А. Стоянов, Д. Тюрк, О. Чернявський, К. Черн, Л. Шитте, А. Шмідт, Ю. Щуровський (та інші, що за рівнем труднощів відповідають програмним вимогам 1-2 класів ДМШ).

Кабалевський Д. П'єса.
Раков М. Шалун.
Поменський С. Травушка-муравушка.
Вибрані етюди зарубіжних композиторів для фортепіано/ Ред.
А Руббах, В. Натансон . – Вип. 2.
Етюди для фортепіано: Пед. репертуар ДМШ 1-2 класи.
Хрестоматія / Ред. А. Руббах, В. Натансон.

ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ:

Абелєв Ю. В степу.
Бах І.С. Арія .
Дваріонас Б. Прелюдія.
Гайдн Й. Менует.
Крамаров А. Менует.
Любарський Н. Українська народна пісня.
Ледєньов Р. Маленький канон.
Персел Г. Арія.
Сен – Люк Я. Буре.
Ціаполі Д. Фугета.

П'ЄСИ:

Барвінський В. Сонечко // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Барвінський В. Горобчик // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Барвінський В. Зайчик // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Барвінський В. Думка // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.

Бетховен Л. Тірольська пісня //Бетховен Л. Альбом фортепіанних п'єс для дітей.
Бетховен Л. Німецький наспів // Бетховен Л. Альбом фортепіанних п'єс для дітей.
Беркович І. Школа гри на фортепіано /Упор.-ред. В. Ройзман, В. Натансон .Ч.1.
Беркович І. Мазурка.
Віленський І. Сарабанда // Віленський І. Чотири легкі п'єси.
Глінка М. Фінська пісня.
Гречанінов О. Мій коник.
Гречанінов О. Колискова.
Гречанінов О. На галявині.
Гречанінов О. Вербушка.
Любарський М. Перший етюд //Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. По дорозі жук, жук //Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Про чижика //Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Курочка //Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Пісня //Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Маленька п'єса //Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. І шумить, і гуде //Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Козицький П. Маленька сюїта для фортепіано //Козицький П. Сторінка дитинства. – Ч. I.
Колодуб Л. Аркан.
Коломієць А. Маленький вальс.
Майкапар С. Альбом Бірюльки.
Ніколаєва О. Школа гри на фортепіано /Упор. Б. О. Мілич.
Ніколаєва Т. Марш // Ніколаєва Т. Дитячий альбом.
Ніколаєва Т. Романс ляльки // Ніколаєва Т. Дитячий альбом.

Нижанківський Н. Марш горобчиків // Нижанківський Н.
Фортепіанні твори для молоді.
Нижанківський Н. Староукраїнська пісня // Нижанківський Н.
Фортепіанні твори для молоді.
Ревуцький Л. Колискова.
Руднев Н. Щебетала пташечка.
Соколовський М. Жига // Соколовський М. Фортепіанні п'єси.
Скорульський М. Давня пісня // Скорульський М. Дитячий альбом.
Скорульський М. Старовинний марш // Скорульський М. Дитячий альбом.
Юцевич Г. Марш.
Чайковський П.І. Дитячий альбом.
Шевченко С.А. Годинник // Шевченко С.А. Дитячі п'єси.
Шевченко С.А. Жалібна пісня // Шевченко С.А. Дитячі п'єси.
Шевченко С.А. Таночок // Дитячі п'єси.
Шевченко С.А. Золота сопілочка // Шевченко С.А. Дитячі п'єси.
Шуман Р. Мелодія // Шуман Р. Альбом для юнацтва.
Шуман Р. Солдатський марш // Шуман Р. Альбом для юнацтва.
Шуман Р. Хорал // Альбом для юнацтва.
Шуман Р. Мисливська пісенька // Шуман Р. Альбом для юнацтва.
Юцевич Г. Марш.
Фортепіано 1 клас ДМШ / Упор. Б.О. Мілич.
Фортепіано II клас ДМШ / Упор. Б.О. Мілич.

АНСАМБЛІ:

Альбом для фортепіано у 4 руки / Уп. В. Ройзман.
Вітлін В. Дитяча пісенька.
Гречанінов А. Весняним ранком.
Лазаренко А. Зимова забава.
Монашко С. Думка.
Укр. нар. пісня, обр. А. Лазаренко. Їхав козак за Дунай.
Укр. нар. танець, обр. С. Дементьєва-Васильєва. Дощик.

Перші кроки маленького піаніста: Пісеньки, етюди та ансамблі для перших 2-х років навчання / Укл. С.П. Взорова, Г. Баранова, О. Четверухін.

П'єси у чотири руки /Ред. Б.О. Мілич.

Філіпченко А. На місточку.

Фортепіано 1 клас: Ансамблі /Ред. В. Ройзман, В. Натасон. – Ч.І.

Школа гри на фортепіано / Ред. Т. Ніколаєва .Ч.І, ІІ.

ТВОРИ ШКІЛЬНОГО РЕПЕРТУАРУ:

В лісі є зелена хата. Муз. І. Кириліної, сл. П. Воронька.

Гриб. Муз. В. Стеценка, сл. Д. Шупти.

Заметіль. Муз. В. Стеценка, сл. Д. Шупти.

Кицині обнови. Муз. В. Стеценка, сл. Д. Шупти.

Колискова. Муз.В. Моцарт, сл. Познанської.

Колядник. Муз. З. Барвецький, сл.

Ой заграйте, дударики. Муз. А. Філіпенко, сл.

Осінь. Муз. Ц. Кюї, сл.

Осіння пісня. Муз. Д. Васільєв-Буглай ,сл.

Падає місто. Муз. М. Красев,

Конвалія. Муз. М. Красев,

Пісенька. Муз. І. Кириліної, сл. В. Скомаровська.

Пісня про школу. Муз. М. Дремлюги, сл. Т. Масенка.

Сурок. Муз. Л. Бетховена, сл. Й. Гете.

Укр. нар. пісня, обр. Ж. Колодуб. Грицю, Грицю до роботи.

Укр. нар. пісня, обр. Я. Степового.Коляда, коляда.

Укр. нар. пісня, обр. С. Льонка. Корольок.

Укр. нар. пісня, обр. А. Коломийця. Ой вийду я за воротонька.

Укр. нар. пісня. Щебетала пташечка. Муз. Я. Степового.

Чому ведмідь взимку спить. Муз. Л. Кніппер, сл.

Встань, зірка моя, під вечір. Муз. Я. Степового, сл.

Зимонько-снігуронько. Муз. Я. Степового, сл.

Шпачок прощається. Муз. Т. Потапенко, сл. М. Івенсен.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ЧИТАННЯ З АРКУША:

Читання з аркуша в класі фортепіано 1-2 клас.

Завдання для розвитку самостійних навичок в процесі навчання гри на фортепіано у молодших класах ДМШ /Укл. С.С. Ляховицька.
Щоденні вправи для юного піаніста. Зошит 1, 2 / Укл. Ю. Левін.

СЕМЕСТР VII (17 годин)

СТУДЕНТ ВИВЧАЄ:

1. Вправи на формування піаністичних навичок.
2. Гама мажорного та мінорного ладу обсягом дві октави до п'яти знаків у ключі двома руками. Арпеджіо. Акорди.
3. Прийоми володіння педаллю.
4. Фортепіанні твори різних жанрів (2-4 етюди, 2 поліфонічних твори, 1 твір великої форми, 8-10 п'єс).
5. Підбір мелодії по слуху мелодій (10-20).
6. Читання з аркуша (20-40).
7. Гра в ансамблі з викладачем (4-8 твори).
8. Виконання дитячих пісень та їх спів під власний супровід (6-12).
9. Транспорт мелодій на m_2 вниз і верх (2-4).
10. Прийоми підбору акомпанементу до пісень шкільного репертуару.

ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЬНОГО УРОКУ:

1. Дієзну мажорну та паралельну мінорну гама. Арпеджіо, акорди, хроматичну гаму в об'ємі 2-х октав.
2. 1 етюд.
3. 2 різнохарактерних п'єси.
4. Спів пісні шкільного репертуару під власний супровід.

РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК ДЛЯ VII СЕМЕСТРУ:

ЕТЮДИ:

Гами та арпеджіо: Навчальний посібник для музичних шкіл /Укл. Л. Борухзон, С. Морено.
Гами та арпеджіо для фортепіано: Навчальний посібник /Укл. Н. В. Ширинська.
Артоболевська А. Д. Хрестоматія маленького піаніста: Навчальний посібник для початкових класів ДМШ.
Бюргмюллер Ф. 25 етюдів.
Беркович І. Школа гри на фортепіано.
Гедіке А. 40 маленьких етюдів. – Т. I.
Гнесіна О. Маленькі етюди для починаючих .
Дворжак А. Джазові етюди.
Етюди: Пед. репертуар ДМШ 1-4 класи / Ред. В. Натансона.
Натансон В. Етюди для фортепіано: Хрестоматія. Старші класи ДМШ.
Лешюрн О. Етюди для починаючих.
Ніколаєв О. Школа гри на фортепіано /Упор. Б.О. Мілич.
Фортепіано: Пед. репертуар ДМШ II, III, IV клас /Уп. І. Натансон. – Ч. II, III.
Черні-Гермер К. Вибрані етюди . – Ч. I.

ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ:

Бах Й.С. Нотний зошит Анни Магдалени Бах .
Беркович І. Збірник поліфонічних п'єс №№ 2, 4, 5, 6, 7, 10.
Бетховен Л. Альбом для дітей.
Гендель Г. Дві сарабанди d-moll.
Глінка М. Трьохголосна fuga.
Леонтович М. Дві українські народні пісні.
Майкапар С. Прелюдія і фугета cis-moll.
Пісня моряка, ор. 28.

Майкапар С. Фугета gis-moll, op. 8.
Моцарт В. Менует C-dur.
Павлюченко В. Фугета a-moll.
Сокальський В. Менует G-dur.

ТВОРИ ВЕЛИКОЇ ФОРМИ:

Андре А. Сонатина, op №2.
Беркович І. Сонатина G-dur.
Любарський М. Варіації на тему рос. нар. пісні.
Задерацький В. Рондо.
Мелартин Е. Сонатина, op. 84, №3.
Моцарт В.А. Сонатина F-dur.
Муха А. Танець звіряток.
Сільванський М. Варіації на тему укр. нар. пісні "Світлячок".
Хаслінгер Т. Рондо з сонатини C-dur.
Шуман Р. Дитяча соната G-dur. Ч І.

П'ЕСИ:

Барвінський В. Зозуленька // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Барвінський В. Колискова // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Барвінський В. Веснянка // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Барвінський В. Жучок і жучина // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Беркович І. 25 легких п'ес.
Віленський І. Менует // Віленський І. Чотири легкі п'еси.
Гайдн Й. Дванадцять легких п'ес.
Глінка М. Прощальний вальс.
Глінка М. Андалузський танок.
Гречанінов О. У розлуці.

Гречанінов О. Незвичайна пригода.
Гречанінов А. Дідусин альбом.
Гречанінов І. Дитячий альбом.
Грибоедов О. Вальс.
Жербін М. Косалапий мішка.
Жербін М. Український танець.
Задерацький В. Паяц.
Задерацький В. Вальс.
Кабалевський Д. Фортепіанна музика для дітей та юнацтва.
Козицький П. Маленька сюїта для фортепіано // Козицький П.
Сторінка дитинства. – Ч. II.
Колодуб Ж. Осінь з сюїти "Снігова королева".
Косенко В. 24 легких п'єс.
Любарський М. Уривок // Любарський М. Легкі п'єси для
фортепіано.
Любарський М. Танок // Любарський М. Легкі п'єси для
фортепіано.
Любарський М. Про щиглика // Любарський М. Легкі п'єси для
фортепіано.
Любарський М. Пастушок // Любарський М. Легкі п'єси для
фортепіано.
Любарський М. Весела танкова // Любарський М. Легкі п'єси для
фортепіано.
Любарський М. Дует // Любарський М. Легкі п'єси для
фортепіано.
Любарський М. Етюд // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Майкапар С. Бірюльки.
Ніколаєва Т. Старовинний вальс.
Нижанківський Н. Коломийка // Нижанківський Н. Фортепіанні
твори для молоді.
Ревуцький Л. На прогулянку.
Ревуцький Л. Веснянка.
Скорик М. Етюдна п'єса.

Скорульський М. Прелюдія // Скорульський М. Дитячий альбом.
Скорульський М. Фуга // Скорульський М. Дитячий альбом.
Скорульський М. Колискова // Скорульський М. Дитячий альбом.
Соколовський М. Колискова // Соколовський М. Фортепіанні п'єси.
Станкович Є. Казочка феї.
Степовий Я. Танок.
Такташвілі О. Дитячий куточок.
Фіртич Г. Букет в джазових тонах: легкі джазові транскрипції
класичних мелодій для фортепіано. – Ч.1.
Фільц Б. Карпатський етюд.
Хачатурян А. Дитячий альбом.
Хуторянський І. Журавлик танцює.
Хуторянський І. Мерехтливі зірочки .
Чайковський П. І. Дитячий альбом .
Шевченко С.А. Весняний день // Шевченко С.А. Дитячі п'єси.
Шевченко С.А. Тарантела // Шевченко С.А. Дитячі п'єси.
Шевченко С.А. Гра // Шевченко С.А. Дитячі п'єси.
Шевченко С.А. Веселощі // Шевченко С.А. Дитячі п'єси.
Штонгаренко А. Танцювальна.
Шуман Р. Альбом для юнацтва .

АНСАМБЛІ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО В 4 РУКИ:

Белов Г. Альбом фортепіанних п'єс та ансамблів для дітей.
Вівальді А. Фінал з маленької симфонії №1.
Гречанінов О. На зеленому лузі.
Гретрі М. Арія.
Золотарьов О. Українська народна пісня.
20 перекладів в 4 руки /Ред. О. Кедрова.
Лазаренко А. Зимова забава.
Моцарт В.А. Тема варіацій.
Шуберт Ф. Чотири лендлера.
Шуберт Ф. Дитячий марш.
Шуберт Ф. Вальс.
Щедрін Р. Жили та були брати .

ТВОРИ ШКІЛЬНОГО РЕПЕРТУАРУ:

Відгадай. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.
Вишиванка. Муз. В. Верменича, сл. М. Сингаївського.
В моєй Вообразиії. Муз. В. Птушкина, сл. Б. Заходера.
Дощик. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.
Запросини Діда Мороза. Муз. В. Верменича, сл. М. Сингаївського.
Жираф і шарф. Муз. В. Стеценка, сл. Д. Шупти.
Качечка грипує. Муз. В. Стеценка, сл. Д. Шупти.
Невоспитаний щенок. Муз. І. Кириліної, сл. З. Бычковой.
Неслухняна мишка. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.
Поштарик. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.
Проліски-сніжинки. Муз. В. Стеценка, сл. Д. Шупти.
Сонечко. Муз. А. Кос-Анатольський, сл.
Удивительный слон. Муз. В. Махлянкін, сл. І. Мазніна.
Укр. нар. пісня. Вербовая дощечка, обр. І. Щербаківа.
Укр. нар. пісня. І шумить, і гуде, обр. Ю. Соколовського.
Укр. нар. пісня. Їхав коза за Дунай, обр. С. Климовського.
Чудо-зеркало. Муз. В. Птушкина, сл. С. Жупаніна.
Чучело-мяучело. Муз. І. Кириліної, сл. М. Яснова.
Яковчук О., Чубач Г. Веселий букварик. – К.: Музична Україна,
1991. – 55 с.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ЧИТАННЯ З АРКУША:

Альбом для читання нот з аркуша: Пед. репертуар ДМШ 3 клас.
/Укл. М. Шарикова. – Вип. 2.
Читання з аркуша в класі фортепіано: Пед. репертуар ДМШ 3-4
класи.
Щоденні вправи для юного піаніста: Молодші та середні класи
ДМШ /Укл. Ю. Левін.
Завдання для розвитку самостійних навичок в процесі навчання гри
на фортепіано у молодших класах ДМШ /Укл. С.М. Ляховицька.

VIII СЕМЕСТР (12 годин)

СТУДЕНТ ВИВЧАЄ:

1. Вправи на формування піаністичних навичок.
2. Гама мажорного та мінорного ладу обсягом дві октави до п'яти знаків у ключі двома руками. Арпеджіо. Акорди.
3. Прийоми володіння педаллю.
4. Фортепіанні твори різних жанрів (2-4 етюди, 2 поліфонічних твори, 1 твір великої форми, 8-10 п'єс).
5. Підбір мелодії по слуху мелодій (10-20).
6. Читання з аркуша (20-40).
7. Гра в ансамблі з викладачем (4-8 твори).
8. Виконання дитячих пісень та їх спів під власний супровід (6-12).
9. Транспорт мелодій на m_2 вниз і верх (2-4).
10. Прийоми підбору акомпанементу до пісень шкільного репертуару.

ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЬНОГО УРОКУ:

1. Бемольну мажорну та паралельну мінорну гама двома руками в об'ємі двох октав. Арпеджіо, акорди, хроматичну гаму висхідну.
2. 1 етюд.
3. 1 п'єсу поліфонічного викладу.
4. 1 розгорнута п'єсу.
5. Спів 1 пісні шкільного репертуару під власний супровід.

РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК ДЛЯ VIII СЕМЕСТРУ:

ЕТЮДИ:

Гами та арпеджіо: Навчальний посібник для музичних шкіл/ Укл. Л. Борухзон, С. Морено.
Гами та арпеджіо для фортепіано: Навчальний посібник / Укл. Н. В. Ширинська.
Артоболевська А.Д. Хрестоматія маленького піаніста: Навчальний посібник для початкових класів ДМШ.
Бюргмюллер Ф. 25 етюдів.
Беркович І. Школа гри на фортепіано.
Гедіке А. 40 маленьких етюдів. – Т. I.
Гнесіна О. Маленькі етюди для починаючих.
Дворжак А. Джазові етюди.
Етюди: Пед репертуар ДМШ 1-4 класи / Ред. В. Натансон.
Етюди для фортепіано: Хрестоматія. Старші класи ДМШ.
Лешюрн О. Етюди для починаючих.
Ніколаєв О. Школа гри на фортепіано / Уп. Б.О. Мілич.
Фортепіано: Пед репертуар ДМШ II, III, IV класи / Уп. І. Натансон. – Ч. II, III.
Черні-Гермер К. Вибрані етюди .– Ч. I.

ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ:

Арман Ж. Фугета C-dur.
Бах Й.С. Арія // Бах Й.С. Нотний зошит Анни Магдалени Бах.
Бах Й. С. Маленька прелюдія C-dur.
Бах Й.С. Маленька прелюдія g-moll.
Бах Й.С. Менует//Бах Й.С. Нотний зошит Анни Магдалени Бах G-dur.
Бах Й.С. Менует // Бах Й.С. Нотний зошит Анни Магдалени Бах g-moll.
Беркович І. Збірник поліфонічних п'єс №№ 2, 4, 5, 6, 7, 10.

Бетховен Л. Альбом для дітей.
Гайдн Й. Менует.
Гедике А. Інвенція.
Гендель Г. Дві сарабанди d-moll.
Глінка М. Трьохголосна fuga.
Кригер І. Сарабанда.
Леонтович М. Дві українські народні пісні.
Майкапар С. Прелюдія і фугета cis-moll.
Майкапар С. Пісня моряка, op.28.
Майкапар С. Фугета gis-moll, op. 8.
Моцрт В.А. Менует C-dur.
Павлюченко В. Фугета a-moll.
Сокальський В. Менует G-dur.
Щуровський Ю. Інвенція.

ТВОРИ ВЕЛИКОЇ ФОРМИ:

Андре А. Сонатина.
Беркович І. Сонатина G-dur.
Любарський М. Варіації на тему рос. нар. пісні.
Задерацький В. Рондо.
Мелартин Е. Сонатина, op. 84 №3 .
Моцарт В.А. Сонатина F-dur.
Муха А. Танець звіряток.
Сільванський М. Варіації на тему укр. нар. пісні "Світлячок".
Хаслінгер Т. Рондо з сонатини C-dur.
Шуман Р. Дитяча соната G-dur. – Ч. I.

П'ЄСИ:

Барвінський В. Комарик // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Барвінський В.Телятко // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.

Барвінський В. Мишка та ведмідь // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Беркович І. 25 легких п'єс.
Віленський І. Колискова // Віленський І. Чотири легкі п'єси.
Гайдн Й. Дванадцять легких п'єс.
Глінка М. Прощальний вальс.
Глінка М. Андалузський танок.
Гречанінов О. У розлуці.
Гречанінов О. Незвичайна пригода.
Гречанінов А. Дідусин альбом.
Гречанінов І. Дитячий альбом.
Грибоедов О. Вальс.
Жербін М. Косалапий мішка.
Жербін М. Український танець.
Задерацький В. Паяц.
Задерацький В. Вальс.
Кабалевський Д. Фортепіанна музика для дітей та юнацтва.
Козицький П. Сторінка дитинства: маленька сюїта для фортепіано.
– Ч. III.
Колодуб Ж. Осінь з сюїти "Снігова королева".
Косенко В. 24 легких п'єс.
Любарський М. Потанцюємо // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Етюд // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Частівка // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Відлуння // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. В сутінках // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Розповідь дідуся // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Майкапар С. Бірюльки.
Ніколаєва Т. Старовинний вальс.

Нижанківський Н. Івасько грає на віолончелі // Нижанківський Н.
Фортепіанні твори для молоді.
Олександров Ю. Пісня в лісу//Дитячий альбом для фортепіано.
Ревуцький Л. На прогулянку.
Ревуцький Л. Веснянка.
Скорик М. Етюдна п'еса.
Скорульський М. Дитяча пісня // Скорульський М. . Дитячий
альбом.
Скорульський М. Веснянка // Скорульський М. . Дитячий альбом.
Соколовський М. Менует // Соколовський М. Фортепіанні п'еси.
Станкович Є. Казочка феї.
Степовий Я. Танок.
Такташвілі О. Дитячий куточок.
Фіртич Г. Букет в джазових тонах: легкі джазові транскрипції
класичних мелодій для фортепіано. – Ч.1.
Фільц Б. Карпатський етюд.
Хачатурян А. Дитячий альбом.
Хуторянський І. Журавлик танцює.
Хуторянський І. Мерехтливі зірочки .
Чайковський П. Дитячий альбом .
Шевченко С. А. Вечір // Дитячі п'еси.
Шевченко С.А. Пісня // Дитячі п'еси.
Штонгаренко А. Танцювальна.
Шуман Р. Альбом для юнацтва.

АНСАМБЛІ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО В 4 РУКИ:

Белов Г. Альбом фортепіанних п'єс та ансамблів для дітей.
Вівальді А. Фінал з маленької симфонії №1.
Гречанінов О. На зеленому лузі.
Гретрі М. Арія.
Золотарьов О. Українська народна пісня.
20 перекладів в 4 руки / Ред. О. Кедрова.
Лазаренко А. Зимово забаво.
Моцарт В.А. Тема варіацій.
Шуберт Ф. Чотири лендлера.
Шуберт Ф. Дитячий марш.
Шуберт Ф. Вальс.
Щедрін Р. Жили та були брати .

ТВОРИ ШКІЛЬНОГО РЕПЕРТУАРУ:

Вчителю, дякуємо вам! Муз. Л. Рудаківської, сл. О. Карагедової.
Гроза. Муз. Л. Левітової, сл. Л. Силенко.
Железная дорога. Муз. І. Кириліної, сл. С. Єфремова.
Зайчик. Муз. І. Шамо, сл. В. Сосюри.
Зелений світ. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.
Зелений тигрик. Муз. В. Стеценка, сл. Д. Шупти.
Знакомая арифметика. Муз. О. Журбіна, сл. П. Синівського.
Зимонько-зима. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.
Їжачок. Муз., сл. Л. Макухи.
Карпатське озерце. Муз. А. Кос-Анатольського, сл. С. Жупаніна.
Колискова. Муз. Ю. Шевченка, сл. К. Пасічної.
Ничего нет без начала. Муз. Г. Шахневича, сл. Л. Кондрашенко.
Ой там, за курганами. Муз. В. Гайдамаки, сл. П. Василенка.
Осінь. Муз. М. Дрімлюги, сл. Г. Ковалю.
Осінь. Муз. А. Кос-Анатольського, сл. В. Ладижця.
Перший раз у перший клас. Муз. Ж. Колодуб,
сл. А. Драгомерецького.

Почему? Муз. І. Кириліної, сл. М. Каруца.
Птахолоуб. Муз. І. Кириліної, сл. Л. Титаренко.
Перед дощем. Муз. В. Стеценка, сл. Д. Шупти.
Ручеек. Муз. І. Кириліної, сл. В. Орлова.
Сім нот. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.
Сонечко. Муз. А. Кос-Анатольський.
Сонячний зайчик. Муз. В. Уманця, сл. А. Костецького.
Сонько-дрімко. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.
Стояла я і слухала весну. Муз. К. Стеценка, сл. Л. Українки.
Тоне я стояла, мамо. Муз. Е. Максименка, сл. І. Гончаренка.
Удивительный слон. Муз. В. Птушкина, сл. І. Мазніна.
Укр. нар. пісня, обр. К. Стеценка. Журавель.
Укр. нар. пісня, обр. М. Вериківського. Котику сіренький.
Укр. нар. пісня, обр. Р. Скалецького. Ой на горі мак, мак.
Укр. нар. пісня, обр. Г. Верьовки. Ой по горі льон, льон.
Хлоп'ятко. Муз. О. Дзбанівського, сл. О. Олеся.
Чем я сторож не хорош? Муз. І. Кириліної, сл. П. Синівського.
Школьным учителям. Муз. А. Зарубы, сл. Р. Рождественского.
Я пасу гусятток. Муз. І. Кириліної, сл. Л. Титаренко.
Яковчук О., Чубач Г. Веселий букварик.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ЧИТАННЯ З АРКУША:

Альбом для читання нот з аркуша: Пед. реп. ДМШ 3 клас. /Укл. М. Шарикова. – Вип. 2.
Читання з аркуша в класі фортепіано: Пед. реп. ДМШ 3-4 класи.
Щоденні вправи для юного піаніста: молодші та середні класи ДМШ /Укл. Ю. Левін
Завдання для розвитку самостійних навичок в процесі навчання гри на фортепіано у молодших класах ДМШ /Укл. С.М. Ляховицька.

ІХ СЕМЕСТР (20 годин)

СТУДЕНТ ВИВЧАЄ:

1. Вправи на формування різновидів технічних навичок.
2. Гама мажорного та мінорного ладу в об'ємі 4-х октав до 5 знаків у ключі двома руками. Арпеджіо, акорди, хроматична, розхідна.
3. Виконання творів різних жанрів, етюдів - 1-2, поліфонія -1, твір великої форми - 1, п'єси - 3.
4. Гра в ансамблі із викладачем 1-2 ансамблі.
5. Гра фортепіанних творів шляхом читання їх з аркуша - 4-5.
6. Виконання дитячих пісень та їх спів під власний супровід (3-6).
7. Підбір по слуху мелодій (3-5).
8. Транспорт мелодій на v_3 і m_3 вгору та вниз (6-8).

ЗАЛІКОВІ ВИМОГИ:

1. Гама дієзну чи бемольну в об'ємі 4-х октав двома руками. Арпеджіо, акорди, хроматичну гаму, розхідну.
2. Етюд.
3. Твір великої форми.
4. Дві різнохарактерні п'єси.
5. Спів пісні під власний супровід.
6. Читання з листа п'єси полегшеної фактури.
7. Транспорт мелодії на m_3 чи v_3 .

РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК ДЛЯ ІХ СЕМЕСТРУ:

ЕТЮДИ:

Беркович І. Англійська пісня.
Бірюков Ю. Урок музики.

Вітте Л. Етюд.
Гендель Г. Алегро.
Гопкало Ю. Часи.
Егейс К. Весела гра.
Етюд: Пед. репертуар молодших класів ДМШ /Укл. А Бакулова.
Іванов О. Маленький етюд.
Кабалевський Д. Весела подорож.
Кабалевський Д. Рондо - марш .
Лемуан А. Етюд.
Натансон В. Фортепіанна техніка.
Осокін М. Джигитовка.
Пархаладзе А. Грузинський танець.
Пітерсон О. Джазові етюд для фортепіано.
Полторацький В. Весела пригода.
Рябов І.М. Гами, тризвуки, арпеджіо для фортепіано.
Рябов І.М. Щоденні вправи піаніста.
Черні К. Вибрані фортепіанні твори.

ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ:

Бах Й. С. Маленькі прелюдії і фуги. – Ч. I, II.
Бах Ф.Е. . Сольфеджіо.
Буцько Ю. Фугета.
Вебер К.М. Менует.
Гендель Г. Куранта F-dur.
Глінка М. 4 двоголосні фуги №3 C-dur.
Кучеров В. Канон.
Люллі Ж. Куранти e-moll.
Мясковський Н. В старовинному стилі, ор.43.
Мясковський Н. Елегійний настрій, ор. 48.
Олександров Ол. Сіціліана.
Пахульський Г. Канонічна п'еса d-moll.
Пірум А. Прелюдія і токато.
Ревуцький Л. Колискова.

Сокальський В. Канцонета
Скарлатті Д. Гавот.
Шамо І. Пісня.

ТВОРИ ВЕЛИКОЇ ФОРМИ:

Барток Б. Варіації.
Гайдн Й. Соната G-dur.
Задерацький В. Рондо.
Льїн І. Сонатина №2.
Кулау Ф. Рондо з сонати F-dur, op. 20 №3.
Меларгін Е. Сонатина, op. 84 №2.
Моцарт В.А. Сонатини для фортепіано.
Ніколаєв О. Сонатина. – Ч. II, III.
Фортепіано: Пед. реп. ДМШ III, IV, V класи /Ред. О. Ніколаєва.–Ч.I.
Чимарозо Д. Сонати.
Шуть В. Сонатина №2.

П'ЄСИ:

Барвінський В. Півники молотять // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Барвінський В.Дощик // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Барвінський В. Сорока-ворона // Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіано.
Ботяров Є. З старовини.
Віленський І. Вальс // Віленський І. Чотири легкі п'єси.
Глінка М. Мазурки c-moll, F-dur, C-dur.
Глієр Р. Романс, op. 31 №7.
Дрімлюга М. Лірична пісня.
Зноско-Боровський О. Прелюд.
Кабалевський Д. Новела, op. 27 № 25.
Калачевський М. Романс.

Козицький П. Маленька сюїта для фортепіано // Козицький П. Сторінка дитинства. – Ч. IV.
Колодуб Ж. Страшний сон.
Колодуб Ж. Веснянка.
Лядов А. Прелюдія.
Ляшенко Г. Потвора.
Ляшенко Г. Вальс.
Любарський М. Дощик // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Пісня // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. На конику // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Хода // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. На прогулянці // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Любарський М. Колискова казочка // Любарський М. Легкі п'єси для фортепіано.
Масне Дж. Елегія.
Надененко Ф. Пастораль.
Нижанківський Н. Гавот ляльки // Нижанківський Н. Фортепіанні твори для молоді.
Пригожин Л. Токата.
Сільванський М. Капричіо.
Сільванський М. Прогулянка.
Слонімський С. Марш Бармалея.
Скорульський М. Пряля // Скорульський М. Дитячий альбом.
Скорульський М. Іде дощ // Скорульський М. Дитячий альбом.
Скорульський М. Танок // Скорульський М. Дитячий альбом.
Степаненко М. Козачок.
Тилик В. На ярмарок у Сорочинці.
Фортепіано: Пед. реп. ДМШ III, IV, V класи/Упор. Б.О. Мілич. – Вип. 2.
Шамо І. Скерцо.
Шевченко С.А. Колискова // Шевченко С.А. Дитячі п'єси.

Шевченко С.А. Етюд // Шевченко С.А. Дитячі п'єси.

АНСАМБЛІ:

Бородін А. Полька.

Гріг Е. Пісня Сольвейг з сюїти "Пер Гюнт".

Гріг Е. Норвезькі танці з сюїти "Пер Гюнт", ор. 35. Сюїта №.1.

Слонімський С. Шкільний полонез.

Глінка М. Танці з опери "Іван Сусанін"/ Уп. В. Розман, В. Натансон.
– Ч. II.

Глінка М. Танці з опери "Руслан і Людмила"/ Уп. В. Розман,
В. Натансон. – Ч. II.

Десятников Л. Дитяче диско.

Іршаї Є. Слон-бостон.

Шуберт Ф. Дитячий марш.

Прокоф'єв С. Танець дівчат з лілеями.

Слонімський С. Шкільний полонез.

ТВОРИ ШКІЛЬНОГО РЕПЕРТУАРУ:

Жар птиця. Муз. І. Кириліної, сл. Л. Татаренка.

З Новим роком. Муз. Є. Карпенка, сл. В. Діденка.

Їжак та бичок. Муз. І. Кириліної, сл. П. Воронька.

Лікар Айболіт. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.

Леонтович М. Женчичок-бренчичок: Обробки укр. нар.
пісень для дітей.

Лист до матері. Муз. Е. Максименка, сл. М. Луківа.

Мамина вишня. Муз. А. Пашкевича, сл. Д. Луценка.

Моя стежина. Муз. П. Майбороди, сл. А. Малишка.

Мультики. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.

Мясков К. Лісові барабанщики: Пісні для дітей.

Мясков К. Степові дзвіноки: Збірка пісень для дітей.

Новая сказка. Муз. В. Птушкина, сл. О. Філатова.

Портнов Г. Пісні про професії у супроводі фортепіано.

Рожавська Ю. Карусель: Збірка дитячих пісень для виконання професійними виконавцями.
Секрет. Муз. І. Кириліної, сл. П. Сенявського.
Співають діти. Муз. І. Кириліної, сл. Л. Гнатюк.
Струн золотих наспівів: Збірка пісень для дітей.
Подарунок. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.
Танець ведмежат. Муз. А. Мігай, сл. Н. Кулик.
Теорема Піфагора. Муз. І. Кириліної, сл. К. Пасічної.
У долині серед літа. Муз. І. Кириліної, сл. Г. Чуба.
Укр. нар. пісня, обр. І. Кириліної Лічилка.
Укр. нар. пісня, обр. І. Кириліної. Ой там, на вершечку.
Фільц Б. Любимо землю свою: Збірка пісень для дітей.
Філіпченко В. Пісні для дітей.
Шайнський В. Усмішка.
Шамо І. Черепашеня.
Цвіт землі. Муз. В. Верменича, сл. О. Новицького.
Цвіт землі. Муз. О. Злотника, сл. М. Сингаївського.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ЧИТАННЯ З АРКУША:

Альбом для читання нот з аркуша: Пед репертуар ДМШ 4 клас /Укл. М.Шарикова.
Щоденні вправи юного піаніста: Пед. репертуар середніх та старших класів ДМШ. Зошит III /Укл. Ю.Левін.
Тургенєва Е., Малюков А. Піаніст-фантазер: Навчальний посібник для розвитку творчих навичок та транспонування. – Ч.І.

РЕКОМЕНДОВАНА

ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексеев А.Д. Методика обучения игре на фортепиано. – М., 1971.
2. Баренбойм Л.А. Фортепианная педагогика. – М. 1975.
3. Беркман Т.Л. Методика обучения игре на фортепиано: Пособие для студентов-заочников муз.–пед. факул.–М.: Просвещение, 1977.–103с.
4. Вайнкоп Ю.Я., Гусин И.Я. Кратный биографический словарь композиторов. – 7 –е изд., испр. и допол. – Л.: Музыка,1984. – 200с.
5. Иванов В.Ф. Російсько-український словник музичних термінів. – К.: Вища школа, 1994. – 112 с.
6. Музыкальный энциклопедический словарь / За ред. Г.В. Келдыш - М.: Советская энциклопедия, 1991. – 672с.
7. Крунтяева Т. С., Молокова Н. В. Словарь иностранных музыкальных терминов. – 6 – е изд. – Л: Музыка, 1987. – 134 с.
8. Любомудрова Н.А. Методика обучения игре на фортепиано: Учебное пособие для музыкальных вузов.–М: Музика, 1982. – 143с.
9. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры: Записки педагога. – 4-е изд. – М.: Музика ,1982. – 300 с.
10. Тимакин Е.М. Воспитание пианиста. – М.: Советский композитор, 1984. – 121 с.
11. Фейгин М.О. Мелодия и полифония в первые годы обучения фортепианной игре: Методологическое пособие для студентов пианистов. – М.: Советская Россия , 1969. – 71 с.
12. Щапов А.П. Фортепианная педагогика. – М.,1984.
13. Цыпин Г.М. Исполнитель и техника: Учебное пособие для студентов муз.–пед. факультетов и отделений средних и высших учебных заведений. – М.: Академия, 1999. – 192 с.
14. Цыпин Г.М. Обучение игре на фортепиано. – М.: Просвещение,1960. – 176 с.
- 15.Юцевич Ю. Словник музичних термінів. Вид. II.-К.: Музична Україна, 1991.

